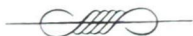

HÍMER ATTILA

A Szent János-rendtől Máltáig

Kezdetben vala...

A Szent János (johannita) Rendet még azelőtt alapították, mielőtt az első keresztes hadjárat seregei 1099-ben elfoglalták volna Jeruzsálemet. Itáliai lovagok kieszközölték, hogy ők is emelhessenek egy kis kápolnát (1098 k.), mert a görög lovagoknak már templomuk is volt Jeruzsálemben. Keresztelő Szent Jánosról elnevezett szerzetesrendnek (ezt megelőzően János alexandriai pátriárka volt a védőszentjük) indult, amely a Szentföldön ispotályt és vendégházat tartott fenn a zarándokoknak. Eredetileg a bencések alá tartozott, Boldog Fra Pierre Gerard(us) de Martigues (†1120. szept. 3.) alatt azonban önálló szervezet lett. Lelkiismeretes tevékenységüknek köszönhetően Boullion Gottfriedtől (az első jeruzsálemi király) jelentős területeket kaptak.

II. Paschalis pápa 1113. február 15-én Gerardushoz intézett pápai bullájában elismerte a Szent János Ispotályos Rendet, a Szentszék védelme alá helyezte, és biztosította jogát, hogy vezetőit, Gerardus utódait, bármilyen egyházi vagy világi hatóság beavatkozása nélkül szabadon választhassa. Ennek a bullának és további pápai rendeleteknek alapján az Ispotályosok az egyház mentességét élvező rendje lett. 1120-ban II. Callixtus már lovagrendnek ismeri el a közösséget, 1137-ben pedig Jeruzsálemi Szent János Ispotályos Rend néven szerzetesi közösséggé is alakult.

A politikai helyzet következtében a rend immár második vezetője, Frá Raymond du Puy alatt, akit elsőként neveztek mesternek, kénytelen volt katonai szerepet vállalni a

beteg zarándokok, valamint a keresztes vitézek által a muzulmánoktól visszahódított keresztény terület védelme érdekében. A lovagok emellett szerzetesek is voltak, kötelezte őket a hármass szerzetesi fogalom: engedelmesség, tisztaság és szegénység – tehát persona mixta, egyházi lovagrend lettek. Frá Raymond du Puy vezette be az általunk is ismert első szabályzatot, valamint a nyolcágú fehér keresztet: a mai Máltai Keresztet, mint a Rend emblémáját. Ekkor fogalmazódott meg a rend kettős célkitűzése is: „obsequium paupreum” (a szegények szolgálata) és a „tutio fidei” (a keresztény hit védelme).

Betegápoló és szegényellátó tevékenységükről is hírek voltak a johanniták. A jeruzsálemi központi ispotályban, 1170-ben kétezer ágy várta a betegeket, 1177-ben 1650 rászorulólt ápoltak itt. Az ispotályban női és férfi részlegeket különítettek el, kórtermeket hoztak létre, egy ágyba egy beteget fektettek, kórházi ruhát adtak a rászorulóknak, a szülő nőket és az árvákat elkülönítették, mindenkinek egységes fejadagokat osztottak ki. A nők gondozását kezdetől a rendhez kapcsolódó apácák látták el. Az ispotályba minden rászorulólt ellenszolgáltatás nélkül vettek fel.

A váltakozó sikereket hozó keresztes háborúkban az európai társadalom teljesen kimerült. A véres harcokban sorra estek el még azok az erődítmények is, amelyek a kor legkorszerűbb építészeti technikájával készültek, ötvözve az európai és a keleti technikákat. (Krak des Chevaliers, Minfort, Margat és Akkón, a rend egyik legfontosabb szentföldi bázisa stb.) Ezek az erődítmények a várrendszer gerincét alkották, és kivétel

nélkül a lovagrendek birtokában voltak, mert csak ők voltak képesek felépíteni és fenntartani ilyen hatalmas épületkomplexumokat. Bevételeik nagy része a hadjáratok zsákmányából származott, de jelentős összeget tett ki az európai uralkodóktól és birtokaikról befolyt pénzösszeg, amelyet kismértékű kereskedelmi bevétellel egészítettek ki.

Ciprus és Rodosz

Miután 1291-ben Akkón, az utolsó keresztény erődítmény is elveszett a Szentföldön, a rend ideiglenesen Cipruson telepedett le. Akkón ostromakor a Szentföldön tartózkodó lovagok zöme meghalt, a templomos lovagrend itt elvesztette a nagymesterét is. A rendet más államoktól való függetlensége – a pápai rendeleteknek köszönhetően – és általánosan elismert joga hadsereg fenntartására és hadviselésre kezdettől fogva nemzetközileg szuveréné tette. A Cipruson uralkodó Lusignan dinasztia nem nézte jó szemmel a rend térnyerését, saját hatalmát látta veszélyeztetve tőle. A nagymester egy olyan helyet keresett, ahonnan teljesíteni tudják fogadalmukat, vagyis az iszlám elleni harcot. Rodosz szigete megfelelőnek bizonyult, és emellett fontos kereskedelmi csomópont is volt. A sziget névleg ugyan Velence fennhatósága alatt állt, valóban azonban Genova ellenőrizte, és szeldzsuk kalóznak adózott a védelméért. 1306-ban a genovaiak szerződést kötöttek a renddel, hogy ha kiűzik a kalózat, akkor megtarthatják a szigetet. Folques de Villaret nagymester (1305–1319) felkereste IX. Mikháél bizánci császárt (1295–1320), aki biztosította, hogy ha megszerzi a szigetet, akkor meg is tarthatja. Háromévi ostrom után, 1309. augusztus 15-én, Mária menyinybemenetelének napján a sziget és a város is uralmuk alá került. Megkezdődött a rodoszi lovagok korszaka. A lovagok rögtön

nekiláttak a várfalak megerősítésének, amely negyven évet vett igénybe. A hatalmas méretű építkezéseket könnyen finanszírozhatták azokból a hatalmas birtokadományokból, amelyeket a pápa juttatott nekik (a felosztott templomos lovagrend majdnem összes birtoka). Az építkezés gyorsaságához hozzájárult az is, hogy a lovagok jelentős számú rabszolgát alkalmaztak, akiket később evezősként használtak fel gályáikon, vagy értékesítettek őket.

A sziget ellenállt a muzulmánok szárazföldi és tengeri hatalmának, és a Földközi-tenger keleti részében a kereszténység védőbástyája lett. A keresztény hit védelme később a tengeri akciót is szükségessé tette. Ennek megfelelően a rendnek erős flottája volt, amely a Földközi-tenger keleti vidékén örködött. A flottát kezdetben a zarándokokat szállító konvojokat kísérő hajók alkották. A lovagok félelmetes hírnévnek örvendtek mind a tengeren, mind a szárazföldön. Jellegzetes ruháikról könnyedén fel lehetett őket ismerni: hosszú fekete felsőruha és fekete teveszőr köpeny, mellrészén nyolcágú fehér kereszttel. A köpenyt főleg ünnepi viseletként használták, harcban sötét páncéltönyt hordtak. A rend lovagjai teljes vérteteket hordtak, amelyet gyakorlás közben is viselniük kellett. Egy fiatal lovag legdicsebb tetteinek azt tartották, ha teljes vértetben át tud ugrani az ellenséges gályára és kétkezes svájci kardjával az összes útjába kerülő ellenséget le tudja vágni.

A lovagok vitézül visszavertek több török támadást (1455, 1467), 1480-ban még II. Mohamed is vezetett egy hadjáratot ellenük. Mohamed 150 hajóval és 100 000 harccossal vágott neki a város meghódításának. Velük szemben csak 7000 fegyveres látta el a sziget védelmét, akiknek csak töredéke harcolt a legnagyobb harcértéket képviselő lovagként. A szultán a legfontosabbnak a Szent Miklós-torony elfoglalását találta, erről ugyanis az egész kikötőt sakkban lehetett tartani.

A török mérnökök hatalmas ostromtornyot építettek, amire 2500 janicsárt vezényeltek. A hatalmas tömeget nem bírta el az építmény, ezért leszakadt. A törökök nem próbálkoztak többet ennél a falrésznel. A zsidó városnegyed vált célponttá, amelyet a szultán egy hónapig lövetett, s szinte a földig lerombolta. Június 28-án váratlan csend köszöntött az ostromlottakra, a falakon kívül csak a rohamra készülődő seregeket lehetett látni. A janicsárok hamar átjutottak a falakon, de a sikátorokban az arcvonaluk felbomlott, és a többszörös emberfölény sem tette lehetővé, hogy a közelharcban jobban képzett lovagokkal szemben helytálljanak. A véres csatában sok lovag elesett, a nagymester, aki kezében a rend zászlójával a rohamot vezette, több sebből vérzett. A janicsárok fejvesztett menekülésbe kezdtek, és gyors behajózás után néhány óra leforgása alatt elvitorláztak. D'Aubusson nagymester haladéktalanul hozzáállt az erődítési munkálatokhoz: a kapuk számát csökkentették, a falakat megvastagították. A kemény munka nem volt hiábavaló, mert 1522 júniusában a török flotta Musztafa pasa vezérlete alatt vette ostrom alá a szigetet mintegy 200 hajóval és 10 000 emberrel. A sziget stratégiai fontossága mellett az is szerepet játszott az ostromban, hogy Murádot – potenciális trónkövetelő II. Szulejmánnal szemben – itt tartották „védőőrizet” alatt. A szultán július 29-én csatlakozott az ostromlókhoz még 100 000 fővel. A védők: 600 lovag, 4500 könnyű fegyverzetű gyalogos (zsoldosok) és a lakosság (kb. 10 000 fő). A Szent Miklós-torony és a zsidó városnegyed kudarca után Ahmed pasa vette át a fővezérséget, de ő sem járt nagyobb

sikerrel. A török seregeknek szinte végtelen utánpótlásuk volt, míg az ostromlottak egyre fogytak. Csak Franciaországból küldtek egy kisebb csapatot az ostromlottak megsegítésére. Az idő múlása a török seregeknek kedvezett, és az is, hogy a szultán meglepően tisztességes békeajánlattal állt elő. A lovagok szabadon elvonulhatnak, akik velük akarnak menni, mehetnek, magukkal vihetik ingóságait és fegyvereiket is. A hátramaradottak megtarthatják diplomáikat és vallásukat, és még öt évi adómentességet is kaptak. Ilyen kedvező feltételek mellett Philippe Villiers de l'Isle-Adam nagymester nem tekintette megfutamodásnak a felajánlást: újév éjszakáján eltűntek a horizonton.

Új hazában

A rend Itáliában talált menedéket, Messinában, Civitàvecchiában végül pedig Viterbóban. V. Károly spanyol király és német-római császártól 1530-ban megkapták Máltát, Tripoliszt, Gozo- és Comino-szigettel együtt. Ezzel kitöltött egy védelmi úrt birodalma déli területén. A szigeteket örök időre szabad nemesi hűbérbirtokként adományozta az uralkodó, cserébe egyedüli kötelezettségként utánuk egy vadászólymot kötött ki, ajándékkul Mindenszentek napjára. Frá Philippe de Villiers de l'Isle-Adam nagymester 1530. október 26-án, VII. Kelemen pápa jóváhagyásával elfoglalta Máltát. A lovagok hamar talpra álltak és folytatták hadjárataikat a török, berber és barbareszk kalózok ellen. Komoly veszteség ez idő alatt egyszer érte a már máltainak nevezett lo-

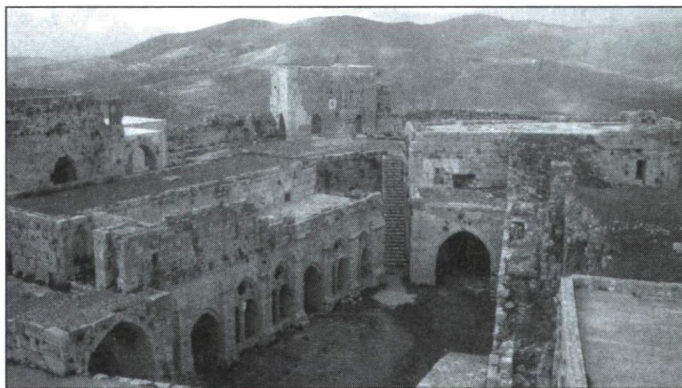

vagrendet: 1594. szeptember 23-án hatalmas vihar tombolt, a máltai kikötőben levő összes hajót megsemmisítette. Ekkor Európa nagyhatalmai összefogtak és jelentős számú hajót adtak a lovagrendnek, emellett az összes nyelv priorja átadta hajóit.

Málta lovagai a kereszténység legyőzhetetlen védőbástyájává nőttek ki magukat, s bár sosem volt hatalmas flottájuk, a legharcodettebb kalóz is meggondolta, hogy a jellegzetes vörös színű gályákkal összeakaszkodjon. Egy hírhedt kalóz, Dragut (Turgut), akit „Ördögfattyú” néven ismertek, Parisot de la Valette nagymesternek köszönhette, hogy életfogytiglani rabságából kiszabadult, de nem úgy viselkedett, mint aki ezt meghálálja. Kezdeként egy tripoliszi gályát csákyázott meg, és a rend 70 000 dukátját magával vitte. A spanyol flotta rögtön a nyomába eredt, de Dragut csellel elmenekült, és a szultánnál keresett menedéket, aki szívesen fogadta.

1565-ben Dragut megkapta a várva várt parancsot: kalózhadával induljon Málta ellen. Hozzájuk csatlakozott Piali pasa 185 gályája 30 000 emberrel. Parisot de la Valette nagymester ekkor már túlépett hetvenedik életévén, ő volt az utolsó lovag, aki tanúja volt Rodosz védelmének és elestének. A kezdetleges tüzérségi technikának köszönhetően ágyúkkal nem sok kárt tettek a falokban. (Amelyek kibírták a II. világháborús bombázásokat is!) A legnagyobb hátrány a kb. hússzoros katonai és anyagi fölény volt, de a török reguláris katonaság is tudta, mennyit ér harcban egy lovag. A törökök sorra erőszakolták ki a partaszállásokat, röpítették levegőbe a védőfalakat, de hiába, a lovagok minde-

nütt véres kézitusákban visszaverték a rohamozókat, akik hullái védelmet nyújtottak a kartácsolóvédékek ellen. A török csapatok a rohamok között 1-2 óra szünetet tartva próbálták felőrölni a lovagok ellenállását, de ahol a legrosszabb volt a helyzet, mindig megjelent a nagymester, s erőt öntött a csüggedtekbe. Más választásuk nem is volt: vagy harcolnak és meghalnak, vagy a török koncolja fel az összes élő embert. Négy hónapig védtek a várost (1565. május 16-tól szeptember 8-ig), miközben végig reménykedtek valamilyen külső segítségben, de hiába. A lovagok végül döntő rohamra szánták el magukat, s kimentek a várból. Ez olyan jól sikerült, hogy még Dragutot is kardélre hányták. A török csapatokat megbénította a kalózvezér váratlan halála, Allah haragját vélték felismerni az eseményben. Ennek ellenére az ostrom tovább folytatódott, amíg egy algíri futárhajó hírt nem hozott egy nyugtaról közeledő ellenséges flottáról. A török ebben a helyzetben a menekülést választotta, nem várta meg, hogy a hír igaz-e. A csataterén 30 000 török maradt holtan. (A flotta azonban sohasem indult el, a hír egy téves megfigyelésen alapult.) Tiszteletből a máltai fővárost Va-

AZ ELSŐ KÉPEN: JOHANNITA LOVAG A REND RUHÁZATÁBAN
FELÜL: AKKÓN KIKÖTŐVÁROSÁNAK MARADVÁNYAI, MELYET A KERESZTESEK 1191-BEN ELFOGLALTAK, S EZUTÁN SZÁZ ÉVIG A JOHANNITA REND TÁMASZPONTJA MARAD

lettának nevezik, emlékezve az erőd tervezőjére, építtetőjére és egyben védőjére.

A Máltai Rend hadiflottája a lepantói csatában 1571. október 7-én részt vett az oszmán tengeri hatalom szétzúzásában. A jelentéktelen számú, de amúgy hatalmas harci tapasztalattal rendelkező máltai flotta és lovagjai tevékenyen hozzájárultak az ütközet sikeréhez, igaz, kevesen éltek túl, sőt zászlóshajójuk is odaveszett. Az európai nagyhatalmak képviselői a sok évszázados szolgálatot magas címek adományozásával próbálták leróni. A lovagok – és a pogány kalózok – korszaka azonban kezdett leáldozni, s a török is fokozatosan visszaszorult. A 17. század folyamán a rend beilleszkedett az európai viszonyokba, de a különböző konfliktusokban nem tudta, melyik oldalra álljon. A támogatás megnyerése érdekében a nagyhatalmak címetek adományoztak a lovagrendnek. A német-római császár 1607-ben hercegi, majd 1620-ban főmagasságú megszólítást adományozott a mindenkori nagymesternek, erre VIII. Orbán a bíborosi testület tagjává tette 1630-ban. A nagyhatalmak befolyása mellett a francia lovagok száma kétharmadára nőtt a lovagrendben.

Mélypont

Napóleon egyiptomi hadjárata során, 1798. június 10-én elfoglalta Málta szigetét, és elűzte a lovagrendet. A nagymester a hatalmas túlerő miatt önként, kardsapás nélkül adta át a várost, majd Triesztbe távozott, ahol a bécsi udvar lemondatta. A lovagok ismét hontalanná váltak. Ezután következett az, amit „orosz puccs”-ként szoktak emlegetni (1798–1803). I. Pál orosz cár, aki eleinte a Rend barátjának mutatta magát, néhány Oroszországban tartózkodó lovag által nagymesternek kiáltatta ki magát Frá Ferdinand von Hompesch helyett, aki arra kényszerült, hogy a franciák javára mondjon le Máltáról.

Egy nős, nem katolikusnak katolikus egyházi rend fejeül való kikiáltása teljesen illegális és érvénytelen volt: soha nem nyerte el a Szentszék elismerését, ami pedig a legitimitás szükséges feltétele volt. Ennek következtében I. Pál, akit különben sok lovag és számos komenda elfogadott, csak de facto (ténylegesen) tekinthető nagymesternek, nem pedig de jure (jogilag). Utóda, I. Sándor viszont segítette a rendnek visszaszerezni legitim uralmát: 1803-ban Frá Giovanni Battista Tommasit választották meg nagymesternek. Az angolok időközben (1800-ban) elfoglalták Máltát, és az Amiens-i békében (1802) ugyan elismerték a rend szuverén jogát a sziget felett, de a rend e jogát többé már nem gyakorolhatta. A rend végül Rómában telepedett le (előtte Catania, majd Ferrara), ahol a Via Condotti 68. alatti Máltai Palota és az Aventinus-i Villa van a birtokában. 1805-től helytartók vezették a szervezetet, 1879-ben viszont XIII. Leó pápa visszaállította a nagymesteri rangot és a veljáró bíborosi méltóságot.

A lovagrend szervezete

A rend tagjait a beszélt nyelvek alapján csoportosították. Eredetileg hét ilyen nyelvi tartomány volt: Provence, Auvergne, Franciaország, Itália, Aragónia (és Navarra), Anglia (Skóciával és Írországgal közösen) és Németország. 1462-ben Kasztília és Portugália leváltak az aragóniai tartományról, és együttesen megalapították a nyolcadik tartományt (a felsorolás megfelel a nyelvek rangsorának). A nyelvek élén egy-egy bailli állt. A Provence-i a rend nagy preceptora – később nagy commandeurja (a nagymester helyettese távollétében) –, aki kinevezi a rend tisztjeit, ellenőrzi a tüzéséget és a fegyverzetet. Franciaország bailli-ja a nagy hospitaliter, vagyis az ispotályok, kórházak felügyelője. Auvergne bailli-ja a nagy maré-

chal volt: Rodosz és Málta kormányzója és védelmének megszervezője. Itália bailli-ja a nagy admirális, tehát a flottaparancsnok. Aragónia bailli-ja a drapier, aki a lovagok ruházatával és felszerelésével foglalkozott. Kasztília és Portugália bailli-ja a nagy kancellár. Ő az adminisztratív ügyeket intézte és a pecséteket kezelte. Németország bailli-ja a fő bailli, aki a különböző erődítmények karbantartásával foglalkozott. Anglia bailli-ja a turcopolier: Palesztinában a könnyűlovasság vezetője, később pedig kisebb méretű ellátóhajók flottájának a parancsnoka. A baillik vezetői és még néhány tisztségviselő alkotta a rend tanácsát, amely a nagymester döntéseit is felülbírálhatta, valamint ítélezett a lovagok vétkei fölött.

A XVI. században az angol tartományt betiltották, majd később, 1782-ben, ideiglenesen angol–bajor tartomány néven újraalapították. Minden tartomány perjelségekből vagy nagyperjelségekből, tartományokból, valamint kommandákból (commandeurie) állott, vezetőjét ötévenként újraválasztották. A nagymester és a tanács kormányzása alatt álló rend saját pénzt vert, és diplomáciai kapcsolatot tartott fenn más államokkal.

A szervezet

A rend tagjait három osztályba sorolták. Lovagok: feltétele apai és anyai ágon is római katolikus vallás és nyolcadízigleni nemesi származás (ezzel jelentős politikai hatalmat is képviselt a rend). Káplánok: ők a lovagok felügyelete alatt papi teendőket láttak el; a pappá szentelést egyébként nem várták el tőlük. Szolgálattevő testvérek (sergeantok): a lovagokkal együtt küzdöttek a csatatéren, vagy orvosi-ápolói feladatokat láttak el.

Az ifjú lovagjelölt tizenhat éves korában került a nagymester közelébe apródként, majd húsz éves korában fogadalmat

tett, és egy nagyobb összeggel hozzájárult a rend fenntartásához. A rend vagyónát a belépett lovagok összes birtoka gyarapította és azoké a donatusoké is, akik kötelező fogadalmat nem tettek, hanem birtokukkal járultak hozzá a rend vagyónához. Az ilyen személyek megkülönböztetésként a kereszt felső szarát nem viselték ruhájukon, és bár mikor kiléphettek a rendből. A rendtagok a rangkülönbségek ellenére csak „frá”-nak (testvér) szólították egymást. A kiöregedett lovagok földjuttatást kaptak, ahol öreg napjaikban gazdálkodhattak. A betegápolás, a rend eredeti munkája ismét legfontosabb feladata lett.

A betegápoló és szociális tevékenység, amelyet a rend az első világháború alatt széles körben fejtett ki, a második világháborúban Frá Ludovico Chigi della Rovere Albani nagymester alatt még jobban kiszélesedett. A rend tevékenysége tovább fokozódott Frá Angelo de Mojana di Cologna kormányzása (1962–1988) alatt, akit a jelenlegi herceg és nagymester, Frá Andrew Bertie követett. A Máltai Rend katolikus egyházi rend és egyben katolikus lovagrend. Szuverenitása a herceg és nagymester (a rend feje), és a tanácsok: a Szuverén Tanács, a Közgyűlés és a Teljes Államtanács kettős uralmában jut kifejezésre. A Közgyűlés a lovagok legfőbb testülete, amelyet általában ötévenként hívnak össze, és amely a Szuverén Tanács tagjait választja. A Teljes Államtanácsot a nagymester vagy a helytartó választására hívják össze.

A nagymester a rendet a Szuverén Tanács segítségével irányítja, amelynek ő maga az elnöke, tagjai pedig a Nagymagiszterium négy, a Közgyűlés által választott főtisztje: a főkommandátor, a főkancellár, az ispotályos, a kincstárnok és hat tanácstag. A Főméltóságú és Főmagasságú herceg és nagymester – a Szuverén Tanács segítségével – egy világszerte működő nemzetközi szervezetet kormányoz, amely ugyan soha nem

ragadta meg célját, a kereszténység védelmét, de jelenleg a betegápoló, karitatív és szociális téren való segélynyújtásnak szenteli magát a szó legtágabb értelmében. A Szuverén Katonai Máltai Lovagrend (1936) pedig főként a természeti katasztrófák és háborús pusztítások áldozatain igyeckszik segíteni szerte a világon.

IRODALOM

- Révai Nagy Lexikona*. XI., kötet. Budapest, 1914.
 TÖRÖK JÓZSEF – LEGEZA LÁSZLÓ: *Máltaiak*. Budapest, 1999, Mikes Kiadó.
 MARJAI IMRE: *A kereszt és a kard lovagjai*. Budapest, 1990.
 ZOMBORI ISTVÁN: *Lovagok és lovagrendek*. Budapest, 1988.
 ZÖLLNER, WALTER: *A kereszt háborúk története*. 1980.
<http://www.kronos.hu/mmszbp>

2001. évi tevékenységi beszámoló

BELVEDERE MERIDIONALE ALAPÍTVÁNY

TEVÉKENYSÉGEK ■ *Lapkiadói tevékenység*: Az alapítvány a 2001. évben folyamatosan támogatta a Belvedere Meridionale folyóirat megjelenését. A nyomdai költségekhez, illetve a nyomdai előkészítéshez nyújtott támogatásokat.

Könyvkiadói tevékenység: Kiadott kötetek: ENGI JÓZSEF: Négy keréken, MICHNAY GYULA: Mint Mohamed koporsója, GÁBOR KÁLMÁN: Die Insel der Mittelklasse / The Island of the Middle Class, Professoribus Salutem (gyűjteményes kötet), Cicero: A jóslásról, SZEGFŰ LÁSZLÓ: L'eredita spirituale piú antica I.

Oktatási tevékenység: Megszervezte és megrendezte a Belvedere Történezhallgatók táborát, mely szakmai oldalról igen eredményesnek mondható, és a körülmények valóban európai színvonalúak voltak.

Egyéb közhasznú tevékenység: 1) Az alapítvány honlapján keresztül mindenki ingyenesen hozzáfér az általunk kutatott információkhoz; 2) A 2001. év alatt négy kategóriában hirdetett ösztöndíjat, mely eredményeként több mint 50 hallgató és kutató kapott eltérő összegű támogatást.

A KÖZHASZNÚSÁG TARTALMA ■ Az alapító okirat szellemében az Alapítvány az 2001-es évben: • kiadta és támogatta a Belvedere Meridionale lapot; • bevételeit, gazdálkodása során elért eredményét a lap kiadására, könyvek megjelentetésére fordította; • Elindította a *Fiatalok mint a történelem szereplői* sorozatot; • író-olvasó-találkozókat szervezett (Michnay Gyula, Hoffmann Zsuzsanna, Szegfű László); • pályázatokat (ifjúságkutatás, szociológia) szervezett és finanszírozott.

AZ ALAPÍTVÁNY 2001-BEN ■ a) tudományos tevékenység;

b) képességfejlesztés;

c) ismeretterjesztés;

d) kulturális tevékenység;

e) kulturális örökség megóvása

közhasznú tevékenységeket folytatott.

ÖSSZEÁLLÍTOTTA ■ Kiss Gábor Ferenc alelnök és Jancsák Csaba titkár